

V.l.n.r.: Eveline Willemsen (Landstede MBO), Arres Huijgen (Groevenbeek), Anna Faber (Landstede MBO), Erna Vasse (Morgen College) en Natascha Verhagen (RSG Slingerbos/Levant)

‘Alleen ga je sneller, maar samen kom je verder’

In de regio Harderwijk werkt een hecht team van vijf ‘Verbinders’ aan het bevorderen van de samenwerking tussen hun scholen. Doel: expertise uitwisselen en het onderwijs op elkaar afstemmen, zodat leerlingen en studenten de mogelijkheden en kansen hebben om hun talenten te ontdekken binnen de regio. Het team maakt het afgelopen jaar een vliegende start. Wat is het geheim van een goede samenwerking en hebben de Verbinders tips voor andere scholen die een regionale samenwerking op willen zetten?

Hoe zorg je dat vo-leerlingen doorstromen naar een mbo-opleiding in de eigen regio, en hoe behoud je ze voor de lokale arbeidsmarkt? Om dat voor elkaar te krijgen, moeten scholen samenwerken. Maar hoe pak je zo’n samenwerking aan?

In de regio Harderwijk staken anderhalf jaar geleden vier scholen de koppen bij elkaar: het Morgen College, CS Groevenbeek, RSG Slingerbos | Levant en Landstede MBO. Er werd een project opgezet voor drie jaar, waarbij elke school een projectleider (‘Verbinder’) leverde die een of twee dagen per week beschikbaar was om de samenwerking vorm te geven. Het motto: ‘Alleen ga je sneller, maar samen kom je verder.’

In het begin was het even zoeken naar een vorm, vertelt Natascha Verhagen, de Verbinder van RSG Slingerbos. “Wat is precies onze rol? Wat is het profiel, wat zijn de taken? Hoe zorgen we voor draagvlak binnen onze scholen?” Het team stelde samen een veelomvattend pakket vast met zeven actielijnen en 21 onderwerpen, variërend van het ontwikkelen van

doorlopende leerlijnen tot samenwerkingen opzetten met het bedrijfsleven en het ontwerpen van schooloverstijgende keuzevakken.

De eerste taak was om te zorgen dat de samenwerking gaat leven binnen de scholen, en dat er een uitwisseling komt tussen docenten, zodat die elkaar leren kennen en kennis en ervaring kunnen gaan uitwisselen. Dit schooljaar zijn er al een aantal activiteiten opgezet (zie het kader op pagina 3).

De verbinders

De vijf kenden elkaar niet voordat ze in september 2021 bij elkaar gezet werden, maar vormen inmiddels een hechte groep collega’s. Anna Faber, Landstede MBO: “Elke Verbinder is door zijn of haar school een of twee dagen per week vrijgemaakt. We komen elke woensdag bij elkaar om plannen te maken, te overleggen en activiteiten op te zetten. Dat helpt om snel een hecht team te worden. We zijn echt collega’s.”

Het geheim van de goede samenwerking: ze vullen elkaar goed aan. Arres Huijgen (CS Groevenbeek) is handig in het overzichtelijk maken van complexe zaken door middel van spreadsheets, Anna Faber maakt daar vervolgens een strak vormgegeven graphic van, waarmee alle Verbinders terug kunnen gaan naar hun eigen school. Eveline Willemsen (Landstede MBO) denkt strategisch en houdt de grote lijn in de gaten, terwijl Erna Vasse (Morgen College) goed aanvoelt hoe je draagvlak onder docenten creëert, en creatief is in het bedenken van werkvormen voor bijvoorbeeld een kennismakingsbijeenkomst. Natascha op haar beurt is behendig in het opstellen van begrotingen en het vinden en aanvragen van subsidies. Zo heeft iedereen een eigen inbreng. De Verbinders verdelen de taken en gebruiken daarbij elkaars krachten. "Je komt nooit vast te zitten," zegt Erna Vasse. "Als je zelf even niet weet hoe je verder moet, pakt iemand anders het op."

Steun vanuit de directie

Minstens zo belangrijk is de positieve feedback, en de back-up en het vertrouwen dat de Verbinders krijgen vanuit hun schoolbesturen. Eveline Willemsen: "Het belangrijkste is dat we echt tijd krijgen, zodat we elke woensdag bij elkaar kunnen komen. We krijgen niet alleen de tijd, maar ook de middelen om activiteiten te ontwikkelen."

Erna Vasse: "Ze vragen wat we verwachten nodig te hebben, en dan wordt het geregeld." Het team heeft ook de bevoegdheid om veel zelf te doen. Zo is er een begroting gemaakt die door één van de scholen beheerd wordt. Natascha Verhagen: "Je hoeft dus niet elke keer te vragen of iets mag, bijvoorbeeld als je vijf Jengaspellen wilt kopen voor een kennismakingsdag." Zij is contactpersoon voor de stuurgroep die op directieniveau bij het project betrokken is. Er zijn korte lijnen; knopen worden snel doorgehakt.

Arres Huijgen: "Omdat we gesteund worden vanuit het bestuur, ligt er geen zware druk op ons persoonlijk, dat is prettig." Bovendien, merkt Anna Faber op: "We zijn alle vijf gevraagd en benaderd om Verbinder te worden namens onze school. Dat bevestigt ook je rol."

Behalve de wekelijkse projectdag waarbij de vijf samenwerken, zijn ze ook de Verbinder op hun eigen school: ze vragen aandacht voor de samenwerking, door rechtstreeks met collega's te overleggen, maar ook door bijvoorbeeld stukken te schrijven in de nieuwsbrieven van school.

Snel schakelen

Wat intussen ook blijkt: doordat ze met iedereen contact hebben, kunnen ze snel schakelen op de werkvloer en haperingen oplossen voordat ze écht een probleem worden. Een rooster dat niet goed aansluit, bijvoorbeeld, of een leerling die niet lekker meedraait in een keuzevak op een andere school.

VOORBEELDEN VAN ACTIVITEITEN

Kennismakingsdag

Docenten van de verschillende scholen kwamen bij elkaar en bouwden onder meer een toren van Jenga-blokjes; op elk blokje stond een prikkelende vraag om over van gedachten te wisselen: 'Wat was je mooiste dag in de klas?' 'Waar sta jij voor op?' 'Waar liep jij bij eerdere samenwerkingen tegenaan?' En 'Welke randvoorwaarden zijn volgens jou noodzakelijk voor een duurzame samenwerking?'

Docentenuitwisseling

Onder het motto 'Gluren bij de burens' wisselen de vo-scholen en Landstede MBO docenten uit. Natascha Verhagen, RSG Slingerbos: "Die wonen elkaars lessen bij met als doel van elkaar te leren, maar ook om de sfeer te proeven en te ervaren hoe de cultuur is op de andere school."

Onderzoek naar bestaande samenwerkingen

De Verbinders inventariseren welke samenwerkingen er al zijn en welke lessen daaruit vallen te trekken. Arres Huijgen, Groevenbeek College: "Vaak zijn er wel samenwerkingen, maar als een docent dan weggaat, valt de samenwerking ook weg. Wij willen onderzoeken hoe je een duurzame samenwerking opzet, en hoe we de bestaande samenwerkingen kunnen uitbreiden."

Interscolaire vakgroepen

Docenten van vo en mbo leggen PTA's en OER naast elkaar en onderzoeken samen waar de overlap zit. Dit is vooral relevant voor het ontwikkelen van een doorlopend leerlijn. Erna Vasse, Morgen College: "Door zo samen te werken, kun je het onderwijs beter afstemmen en kijken of een leerling sneller door de stof kan, of dat er ruimte is voor verdieping."

Arres Huijgen: "Doordat wij zulke korte lijntjes hebben en iedereen kennen, kun je er meteen even achteraan en is het snel opgelost."

Dat is ook de reden dat ze verwachten dat de samenwerking blijft, ook na de voorlopige projectperiode van drie jaar. Niet alleen zijn er veel enthousiaste reacties van collega's binnen de scholen, ook wordt overal de noodzaak gezien van wat de Verbinders doen. Stap voor stap krijgt de samenwerking steeds meer vorm. Zo wordt er op het moment gebrainstormd over het samen aanbieden van keuzevakken. Zodat een leerling van het Groevenbeek College die iets met techniek wil, dat bij het Morgen College kan volgen, en een leerling van het Morgen College die iets met Groen wil, daarvoor naar het Groevenbeek kan.

Die leerlingen, daar gaat het uiteindelijk om. Anna Faber. "Ik heb ze in de klas en ik zie ze binnenkomen op het MBO, met een blik van 'Wow, dit is een grote school!' Maar juist doordat de vo-leerlingen al eens op het MBO rond kunnen kijken, verlaagt dat de drempel. En de hoop is dat leerlingen in de regio blijven."

Leerlingen en studenten

Bij de officiële start werd de samenwerkingsovereenkomst dan ook niet ondertekend door bestuurders

of Verbinders, maar door leerlingen en studenten.

Erna Vasse: "We kunnen er wel zelf gaan zitten, maar we doen het voor de leerlingen en studenten. Die moeten mooi, passend onderwijs krijgen. We vonden het daarom mooi dat zij de overeenkomst zouden ondertekenen."

De Verbinders bleven op de achtergrond, maar zorgden ondertussen dat alles gesmeerd verliep. Er waren lekkere hapjes, alles was goed verzorgd en de deelnemers kregen na afloop een tasje mee naar huis met onder meer een miniatuurversie van het spel Jenga – een verwijzing naar het aspect van 'samen iets opbouwen'. Maar óók: samen spelen. "Je moet er ook wel een feestje van maken!", merkt Anna Faber op.

Misschien is dat wel het belangrijkste dat van de Verbinders geleerd kan worden: dat het leuk en bevredigend is om te werken aan een project waar je met z'n allen achter staat en waarvan je het belang dagelijks in de praktijk ziet. Anna Faber: "Wij willen op Landstede MBO heel graag meer studenten Vormgeving en Entertainment. Bedrijven vragen er ook om, als ik op stagebezoek ben krijg ik continu de vraag 'Waar zijn die handige handjes? Stuur ze maar onze kant op, er is werk voor ze!' De noodzaak is er. Als ik met dit samenwerkingsproject kan bijdragen aan de oplossing, ben ik echt blij."

ERVARINGEN EN TIPS VAN VERBINDERS

Doorstroming gemakkelijker maken

Erna Vasse, docente Engels aan het Morgen College: "Wat deze samenwerking mooi duidelijk maakt, is dat de band met de leerling niet eindigt als ze bij ons hun diploma krijgen. We kunnen het op onze vo-school echt al gemakkelijker voor ze maken om door te stromen naar een vervolgopleiding die echt bij ze past."

Tip: "Maak het kennismaken en de samenwerking voor de leraren zo laagdrempelig mogelijk, zodat het niet voelt als een extra belasting, maar als iets waar je energie van krijgt."

Veel mogelijkheden om je te ontwikkelen!

Natascha Verhagen, docent Techniek en Technasium RSG Slingerbos: "Juist omdat alle scholen hun eigen manier van werken hebben, kun je veel van elkaar leren. Docenten willen graag samenwerken, maar ze worden niet altijd gefaciliteerd. Dat vind ik zelf het mooiste van dit samenwerkingsproject: dat we de stap maken van een intentie en 'iets willen doen' naar iets dat echt werkelijkheid wordt."

Tip: "Zorg dat goed duidelijk is wie waarvoor verantwoordelijk is."

Je hebt iedereen nodig

Eveline Willemsen, Projectleider VO-MBO, Landstede MBO: "Het mooie is dat we samenwerken om beter onderwijs te ontwikkelen in de regio. Dat we echt met meerdere scholen zeggen: 'We willen het beste onderwijs voor onze leerlingen'. Het gaat om het grotere geheel. Het is bijzonder om daarover mee te denken met je school. Als je het onderwijs wilt verbeteren, heb je iedereen nodig."

Tip: "Zorg dat er voor de samenwerking tijd beschikbaar gemaakt wordt, zodat er vanuit elke school een Verbinder is die gesteund wordt vanuit het management."

Zorgen dat samenwerking soepel verloopt

Arres Huijgen, docent E&O en decaan vmbo, CS Groevenbeek: "We kijken met meerdere scholen samen naar het belang van onze leerlingen. Daar gaat het uiteindelijk om: dat je voor leerlingen de beste plek in de regio vindt, en dat leerlingen hun eigen talenten leren ontwikkelen en gebruiken."

Tip: "Neem de tijd om draagvlak in je school te creëren, door mensen persoonlijk te benaderen en te informeren. En laat los dat je als scholen elkaars concurrenten bent. Je kunt elkaar juist aanvullen!"

We maken de drempel voor leerlingen lager

Anna Faber, docent Signmaking Landstede MBO: "Ik werk twee dagen als Verbinder in dit samenwerkingsproject en twee dagen als docent op de opleiding Vormgeving en Entertainment. Ik zie hoe leerlingen, studenten en docenten reageren op onze plannen en activiteiten. Ik hoop dat het de drempel lager voor ze maakt als ze al eens bij ons geweest zijn. We willen echt graag meer studenten op onze opleidingen, het is zo belangrijk om ze in de regio te houden!"

Tip: "Zoek elkaar op, leer elkaar kennen en maak gebruik van elkaars kwaliteiten."

